

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 119 คน

ตาราง 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ข้าราชการพลเรือน	61	57
ลูกจ้างประจำ	2	2
พนักงานมหาวิทยาลัย/พนักงานราชการ	48	42
ลูกจ้างชั่วคราว	18	18
รวม	129	119

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 6 ส่วน ในการสร้างแบบสอบถามนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสารทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงได้ปรับใช้จากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้วเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ และแบบสอบถามทั้ง 6 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในองค์กร
- ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดบรรยากาศขององค์กร
- ส่วนที่ 5 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในองค์กร
- ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามวัดความผูกพันต่อองค์กร

เกณฑ์การวัดแบบสอบถามส่วนที่ 2-6 ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ของ Likert's scale ลักษณะของข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็น	คะแนนข้อความคิดเชิงบวก
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
ระดับความคิดเห็น	คะแนนข้อความคิดเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของประชากรแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้จาก

การปฏิบัติงานในองค์กร ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบรรยากาศขององค์กรระดับความรู้สึกเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และระดับความผูกพันต่อองค์กร เป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{3}$$

$$= 1.33$$

ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนดังนี้

ระดับความเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ ลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่ ประสิทธิภาพที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในองค์กร บรรยากาศขององค์กร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันต่อองค์กร

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของบุคลากรอยู่ในระดับต่ำ

2.34 – 3.66 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง

3.67 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของบุคลากรอยู่ในระดับสูง

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กร

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ในประเด็นคำถามนั้นผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็น เป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5 ด้าน

1. ความมีอิสระในการทำงาน
2. งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน
4. ผลย้อนกลับของการปฏิบัติงาน
5. ความคาดหวังในโอกาสก้าวหน้าในงาน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในองค์กร
4 ด้าน

1. ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กร
2. ความรู้สึกว่าองค์กรเป็นที่พึ่งพิงได้
3. ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดบรรยากาศขององค์กร 5 ด้าน

1. การยืดหยุ่น
2. การได้รางวัลตอบแทน
3. ความอบอุ่นและการสนับสนุน
4. ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
5. การติดต่อสื่อสารที่เปิดเผย

ส่วนที่ 5 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในองค์กร 4 ด้าน

1. รายได้/ค่าตอบแทน
2. ความมั่นคงและความก้าวหน้า
3. สวัสดิการของบุคลากร
4. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความผูกพันต่อองค์กร 3 ด้าน

1. ความศรัทธาต่อองค์กร
2. ความทุ่มเทเพื่อองค์กร
3. ความจงรักภักดีต่อองค์กร

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัยและด้านการศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ เพื่อคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.00-1.00 (IOC : Index of Congruence) ซึ่งจะคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1.00

1. รศ.ดร.ภญ.กัญญาดา อรุวงศ์	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รศ.ดร.ภญ.ภา ปะเลียนบางช้าง	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.กานต์ วงศ์ศุภสวัสดิ์	กรรมการผู้จัดการ บริษัท นูทราเมดิคานีเซีย จำกัด
4. ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. นายบุญคงศิลป์ วานมนตรี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ 8 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการตรวจสอบได้ค่า IOC อยู่ในช่วง 0.00 – 1.00 สำหรับข้อที่ค่าต่ำกว่า 0.60 มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ข้อ ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตัดออกทั้งนี้เหตุผลการตัดออก และการตรวจสอบค่ารายข้อได้แสดงไว้แล้วในภาคผนวก ก

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง และนำไปแบบสอบถามไปทดลอง (Try-Out) กับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ราย

ขั้นที่ 6 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ตาราง 7 แสดงผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามด้าน	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.8888
ประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในองค์กร	0.7004
บรรยากาศขององค์กร	0.7829
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในองค์กร	0.9384
ความผูกพันต่อองค์กร	0.8864

ขั้นที่ 7 พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงคณบดี คณะเภสัชศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 29 มกราคม 2553 การแจกแบบสอบถามแยกตามสถานภาพการเป็นตัวแทนของบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ ดังนี้ ข้าราชการพลเรือนจำนวน 57 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน พนักงาน มหาวิทยาลัย/พนักงานราชการ จำนวน 42 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 119 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.91

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์แล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาการ

ปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปลความหมายข้อมูลต่าง ๆ โดยมีสัญลักษณ์ $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูลโดยใช้สัญลักษณ์ S.D.

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความผูกพันต่อองค์กร คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

3. Multiple Regression วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันกับองค์กรของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร

สูตรการคำนวณทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f_i}{N} \times 100$$

ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$)

$$\bar{X}_i = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 และ $+1$ โดยที่

ถ้า r มีค่าเป็น 1 หรือ เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมาก หรือค่อนข้างมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ถ้า r มีค่าเป็น 0 หรือเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน น้อย หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า r มีค่าเป็น -1 หรือ เข้าใกล้ -1 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน มาก หรือค่อนข้างมาก แต่เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

$$R = \frac{\sum yy'}{\sqrt{\sum y^2 + \sum y'^2}}$$

เมื่อ R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 y แทน คะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยของตัวเกณฑ์
 (ตัวแปรตาม)
 y' แทน คะแนนคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์

ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะทำให้ได้สมการเชิงเส้นตรงในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$Y' = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_kx_k$$

เมื่อ Y' แทน คะแนนพยากรณ์ของตัวเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)
 a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
 $b_1, b_2, \dots, b_k$ แทน น้ำหนักคะแนนหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของ
 ตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ
 $X_1, X_2, \dots, X_k$ แทน คะแนนของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k
 ตามลำดับ
 k แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ถ้าคะแนนตัวพยากรณ์ทุกตัวเปลี่ยนเป็นรูปคะแนนมาตรฐาน และต้องการพยากรณ์
เกณฑ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานแล้ว สมการพยากรณ์จะเขียนได้ดังนี้

$$Z'_Y = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_k Z_k$$

เมื่อ Z'_Y แทน คะแนนพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัว
เกณฑ์ (ตัวแปรตาม)

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของ
ตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ

$Z_1, Z_2, \dots, Z_k$ แทน คะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)
ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ

k แทน จำนวนตัวพยากรณ์